

Dejan Süč, dr. Albert Halász

Življenje in delo tiskarja Izidorja Hahna

Priimek družine Hahn med Prekmurci še danes vzbudi občutek spoštovanja. Mnogi se še danes namreč spominjajo Izidorja Háhna, murskosoboškega tiskarja, izpod rok katerega so nastale številne tiskovine, ki so temeljito odslikavale duh tistega časa.

1. Izvor družine Hahn

Toda kdo je v resnici bil Izidor Háhn, odkod je prišel, kdo so bili njegovi sorodniki? Odgovor na vsa ta vprašanja ni enoznačen, predvsem pa je očitno dejstvo, da se z družino Háhn in njenimi predniki prekmurski zgodovinarji še niso ukvarjali. In to neodvisno od tega, da družina in njeno širše sorodstvo obsega kar nekaj pomembnih judovskih družin tistega časa, med njimi družino Schwarz iz Murskega Središča, družino Kemény iz Moščancev in splošno znano družino Hirschl iz Murske Sobote.

Nemalo podatkov o družini Hahn se da najti tudi na spletu, vendar so informacije v veliki meri omejene predvsem na časovno obdobje po 1. svetovni vojni, izjemno malo pa vemo o družini in njenem življenju pred 1. svetovno vojno, in kar je še pomembneje, v devetnajstem stoletju.

Izidor Hahn

Vir: Pomurski muzej Murska Sobota, Galerija portretov
<https://www.pomurski-muzej.si/pages/en/whats-online/articles-and-materials/galerija-portretov.php>

Ta raziskava se osredotoča predvsem na pregled matičnih knjig murskosoboške judovske skupnosti, z namenom da bi tako lažje določili izvor družine Hahn. Sredi devetnajstega stoletja je bilo v Murski Soboti, ali Olsnitzu, kot se je tedaj imenoval trg, rojenih kar nekaj Judov s priimkom Hahn.

Najzanimivejše dejstvo, ki je bilo potrjeno, je prav gotovo izvor družine, saj na podlagi matičnih knjig lahko zaključimo, da je prvi član družine Hahn v Mursko Soboto prispel v prvi polovici 19. stoletja, okoli leta 1840. Hahn Heinrich je bil rojen v Znojmu na Moravskem (danes jug Češke Republike) in je umrl leta 1896 v Murski Soboti.

és bejelentette a következő halálesetet:

Az elhunyt	családi és utóneve:	Hahn Henrik
	vallása:	izraelita
	állása (foglalkozása):	háziúr
	lakóhelye:	Murska Sobot, Herce utca
	születéshelye:	Znaim, Moravország
A halál	életkora:	26 (hetvenhat) éves,
	házastársának családi és utóneve:	Böhm Rozália ismeretlen
	atyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye:	apja Hahn Jakob, Znaim Moravország
	anyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye:	apja Böhm Rozália, Znaim Moravország
	helye:	Murska Sobot
	ideje: 1896 (ezer nyolcvanhatodik században)	
	évi május hó 4 (negyedik)	
napjának dél 12 óra 1/2 (fél nyolc)		
oka:	szívinfarktus	

Mrliški list Heinricha Hahna (4. 5. 1896 Murska Sobot).

Prevod: Umrl je Heinrich Hahn, izraelit, lastnik hiše, živeči v Murski Soboti, rojeni v Znaimu, Moravska. Žena Böhm Rozália, oče Hahn Jakob iz Znaima. Preminil v Murski Soboti 4. maja 1896.

Med pregledom matičnih knjig je prišel na plano tudi poročni list sina Heinricha Hahna, Hermana Hahna, ki se je 23. februarja 1881 v Dolnji Lendavi poročil z Netti oz. Anno Schwarz iz Murskega Središča.

A völgyeny					A menyasszony				
fron	neve ezimé	születi lakása	életkor	anyja	neve és születési helye	születi lakása	életkor	anyja	születi lakása
	Hahn Heinrich	Mura	22		Schwarz Netti	Mura	24		
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			
	Hahn Heinrich	Mura			Schwarz Netti	Mura			

Köl és konyfák	az esketés	az esketés	A tanúk neve.	A rabbius vagy annak neve ki az esketést végrehajtja	Érre vitet
híreztették ki	kava és napja.	helye.			
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	
Mura Lendava 1881	Mura Lendava 23	Mura Lendava	Schwarz Netti	Schacherl Mosz	

Poročni list Hermana Hahna in Ane Schwarz (23. 2. 1881 Dolnja Lendava).

Prevod: Ženin Hermán Háhn, trgovec, rojen v Murski Soboti, sin Henrika Háhna in Sali Böhm iz Murske Sobote, star 22 let, se je poročil z Netti Schwärz, rojeno v Murskem Središču, hčero Ignátza Schwärza in Háni Friedrich, živečo v Dolnji Lendavi, staro 24 let, samsko. Poroka je potekala 23. februarja 1881 v Dolnji Lendavi, obred je opravil rabin Mozes Schacherlsz.

Shema družinskega drevesa na podlagi do sedaj dostopnih informacij izgleda tako:

Hahn Jakob »Znaim, Morvaorszag« + Rosalia

a) Hahn Henrich (c. 1820 Znojmo–4. 5. 1896 Muraszombat¹⁾) + Böhm Rosalia/Sali (živi 1881)

- a1) Hahn Kobi (18. 6. 1849 Olsnitz²⁾–)
- a2) Hahn Marie (27. 10. 1850 Olsnitz³⁾–)
- a3) Hahn Abraham (20. 3. 1852 Olsnitz⁴⁾–29. 6. 1852 Olsnitz)
- a4) Hahn Betti (24. 10. 1854 Olsnitz⁵⁾–12. 6. 1879 Barkocz)
- a5) Hahn Herman (3. 6. 1857 Ižakovci⁶⁾–) + Schwartz Netti/Ana (c. 1857 Muraszderdahely–)

- a5–1) Hahn Izidor (4. 4. 1893 Bodonci–januar 1945 transport Praga–Češke Budejovice)
- a5–2) Hahn Pál/Pavel (10. 2. 1894 Bodonci–1945 Nordhausen) + Gross Margareta (1906 Fokovci–)
- a5–3) Hahn Rozalija (1906–1944)
- a5–4) Hahn Viktor (13. 4. 1887 Zoltánháza/Zenkovci⁷⁾–)
- a5–5) Hahn Henrik/Hinko
- a5–6) Hahn Miksa/Maxmillian (7. 11. 1883 Senkocz–)
- a5–7) Hahn Samuel (26. 4. 1889 Zoltánháza/Zenkovci⁸⁾–1944 Auschwitz) + Gizella Fürst
- a5–8) Hahn Adolf (5. 10. 1882 Senkocz–)
- a5–9) Hahn Irén (16. 7. 1885 Zenkocz–)
- a5–10) Hahn Elza (21. 3. 1891 Bodohegy–)

- 1 Mrliška civilna Muraszombat 18/1896.
- 2 Rojstna judovska Muraszombat 283.
- 3 Rojstna judovska Muraszombat 283.
- 4 Rojstna judovska Muraszombat 284.
- 5 Rojstna judovska Muraszombat 286.
- 6 Rojstna judovska Muraszombat 288.
- 7 Rojstna matična MS, fol. 74, zap. Št. 19.
- 8 Rojstna matična MS, fol. 78, zap. Št. 65.

2. Tiskar Izidor Hahn

V časopisu *Novine*, ki ga je izdajal Jožef Klekl in je izhajal ob četrtkih, je bilo 2. januarja 1930 pod naslovom *Kak se delajo Novine?* na dveh straneh opisano, kakšen je postopek izdelave tega časopisa. Od ideje do končne tiskovine. Avtor omeni, da je opis postopka samega tiskanja zapleten in priporoča, da se vsi, ki jih to zanima, obrnejo na tiskarja *Novin Izidorja Hahna*, ki jim bo to pokazal, če bo dobre volje, v nasprotnem primeru, pa »se ne da z njim nikaj opraviti, (ali to tudi vsake kvatre samo ednok).«. *Novine* objavijo tudi fotografije o tiskarni.⁹

Leta 1931 pa *Novine* pišejo o tiskarju Izidorju Hahnu in njegovem očetu Hermanu sledeče: »Hahnov oča je čudovit mož. Celo življenje njemu je poteklo v trdom delu. Rodio se je v Soboti,¹⁰ tu se je tudi včio, nato pa se je preselilo v Bodonco, kjer je odpro trgovino. Že za kratek čas ga je vsa kroglina zljubila. Pred kratkim se je preselilo v Soboto. Bodončari še zdaj žalujejo za njim i pravijo, da takega trgovca več nede meli.

Jubilant je oča dvanajstere dece. Štirje so vmrli, osem pa jih žive. Znanci so ga spitali, ka de s telkov decov, a on jim je s smehom odgovarjao, da do že nekak živeli. Prav je meo. Vse je spravo do krüha. Večinoma so postanoli trgovci. Zvün osmere živoče dece ma 17 vnükov i 2 pravnüka.

9 „Kak se delajo Novine?“, *Novine*, 2. januar 1930.

10 Pravilno v lžakovcih.

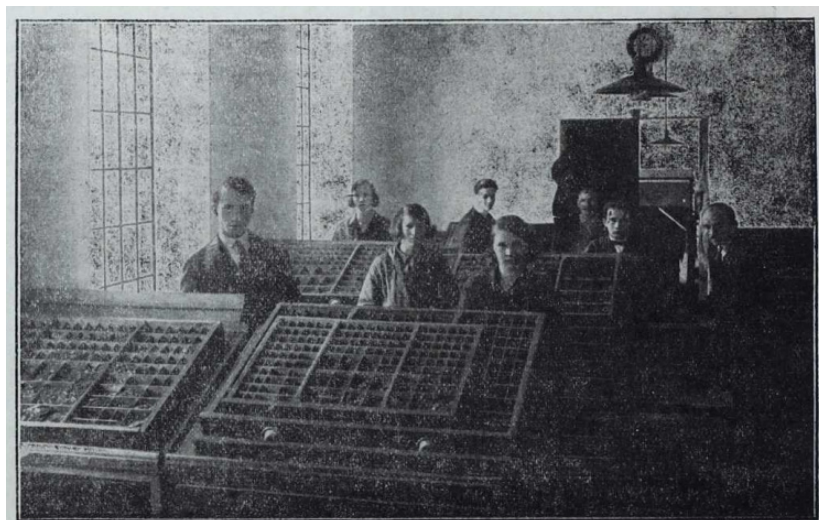
Peti sin je Izidor, ki je zdaj v 38. leti i obhaja 25 letnico svojega dela. Hahnovi v začetki neso bili bogati i so deca že rano sama morala gledati za krühom. Tak se je godilo tudi z Izidorom. V dvanajstom leti se je šo včit. Posveto se je tiskarskomi deli. Včio se je v Soboti, v Kolosvári,¹¹ Deši,¹² Lendavi i Čakovci. Po svetovnoj bojni, v šteroj je bio trikrat ranjeni, se je naselo v Soboti i je l. 1922. prevzeo kak vodja Prekmursko tiskarno i knjigarno. Za dve leti je postano lastnik Prekmurske knigarne.

G. Izidor je po svojem oči herbao poštenost i veselje do dela. Tiskarno i knjigarno naravnoč lübi i dostakrat prime za takše delo, kakšega drugi voditelji tiskarn i lastniki knigarn ne bi niti pogledali. Pod njegovim vodstvom se je tiskarna i knjigarna tak razvila, da med menšimi tiskarnami ne niti edne, štera bi mogla z njov konkurirati. Vsa tiskarska dela zvršuje tak naglo i po tak nizkoj ceni, da prekosi celo velke tiskarne.« ... »Poštenost i nevtrüdliva delavnost sta prinesla g. Hahni blagoslov. Dnes ga lahko prištevamo med bogate Sobočance. Ravno letos je küpo velko Peterkovo hišo, pred par tedni pa velko knižnico grofa Szaparyja.«¹³

11 Takrat Avstro-Ogrska monarhija, madžarsko Kolozsvár, danes Romunija, Cluj-Napoca.

12 Takrat Dés, danes Romunija, Dej.

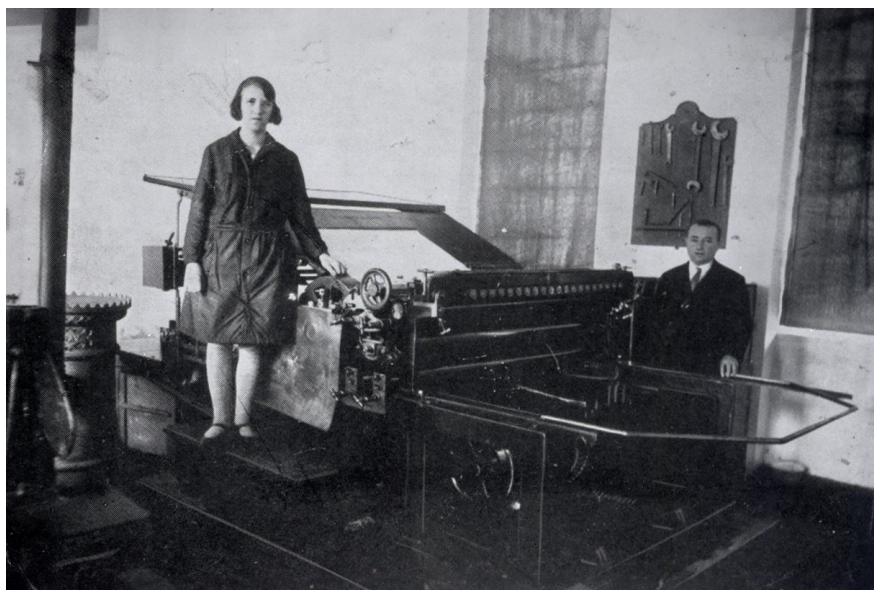
13 „Dva jubilanta – oča slavi zlato poroko. – Peti sin srebrni jubilej dela“, *Novine*, 7. junij 1931.

Stavnica z delavstvom.

(V prvoj vrsti: g. Rotdeutsch, gdč. Franko, Barbarič; v drugi vrsti gdč. Silagyi, gg. Škodnik, Hahn, Norčič, pri dveraj g. Gergorič.)

Stavnica, kjer so iz predalčkov sestavljali svinčene črke za tisk
Vir: Novine, 2. januar 1930

Tiskarski stroj, desno stoji Izidor Hahn, lastnik papirnice in vodja tiskarne (levo stoji zaposlena v tiskarni)
Vir: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1578751875662322&set=a.969570576580458>

Trgovina Hahn in Prekmurska Tiskarna.

Papirnica oz. knjigarna Hahn in Prekmurska tiskarna
Vir: Novine, 2. januar 1930

Izidor Hahn se je rodil 4. aprila 1893 v Bodoncih kot peti otrok v družini očeta trgovca. Po šolanju je Izor, kakor so ga klicali, postal tiskarski vajenec pri znanem lendavskem tiskarju Ernestu Balkanyiju. Kot izučeni tiskar je leta 1922 postal vodja Prekmurske tiskarne, ki je bila v lasti Prekmurske banke. Naslednje leto so tiskarno preselili v lastne prostore in na njegov predlog kupili nove stroje ter jo preuredili na električni pogon, leta 1924 je razširil dejavnost z odprtjem knjigarne in papirnice, ki je bila odprta do aprila 1944, ko so prekmurske Žide aretirali in odpeljali v koncentracijska taborišča, med njimi tudi Izidorja Hahna in njegovo družino. Vso zalogo je nato prevzel trgovec Franc Kúhar. Tiskarna je ostala v lasti Prekmurske banke vse do likvidacije leta 1946, nato je premoženje prevzela Narodna banka, stroje pa so odpeljali v Ljubljano. Po do sedaj znanih podatkih je Izidor Hahn na dražbi leta 1931 kupil dragoceno in veliko knjižnico grofovske družine Szapary. Zbirko je uredil in pozneje knjige tudi izposojal ter prodajal. Izposoje knjig so imele tudi druge papirnice, npr. omenjeni tiskar in papirničar Balkányi v Lendavi. Izidor Hahn je umrl 25. januarja 1945 na transportu iz smeri Prage proti Češkim Budjevicam. Ob koncu druge svetovne vojne so hišo izropali, »izgubljena« je bila tudi njegova knjižnična zbirka.¹⁴

14 Niki Brumen, „Knjigarne in papirnice v Pomurju“, *Kronika (Ljubljana)* 19, št. 2 (1971): 105–9; Niki Brumen, „Tiskarne v Pomurju“, *Kronika (Ljubljana)* 9, št. 2 (1961): 82–92; Brumen, „Tiskarne v Pomurju“, 1979; Franc Kuzmič, „Izdajateljska in tiskarska dejavnost prekmurskih Židov“, Stopinje 2001 (2001): 71–75; Jožef Papp, „Hahn, Izidor“, *Obrazi slovenskih pokrajin*, 20. april 2020; A. Nana Rituper Rodež, „Poklon skupnosti, ki je vplivala

Hahn je vajeniška leta končal ob koncu 1909, iz stavca fantiča Izidorja je postal pomočnik gospod Izor Hahn in je že leta 1910, s sedemnajstimi leti opravljal zahtevno delo črkostavca v murskosoboški tiskarni, kjer so od leta 1884 izdajali časopis *Muraszombat és Vidéke* (Murska Sobota in njena okolica) ter druge tiskovine. Ob predstavitvi časopisa ob 25. jubileju 1910 so zapisali, da ima npr. pomočnica urednika pomembno nalogo, saj ona korigira in revidira časopis, sicer bi se brez njenega ostrega očesa po zaslugi gospodiča Izidorja Hahna, stavca, bralci zelo zabavali zaradi tiskarskih napak. Tiskarna je delovala v lasti Ernőja Balkányija pod vodstvom Barnabása Erdőssyja.¹⁵ V Balkányijevo podružnico je tiskarna delovala od 1906 do 1918. Iz tega obdobja poznamo nekaj ponatisov molitvenikov in nabožnih tiskov za Klekla. Za kraj tiskanja so navedli Alsólendva in Muraszombat. Izmed teh je nekaj tiskovin v slovenskem črkopisu (*Den Marijine zapuščenosti*).¹⁶ Od 14. julija 1918 pa ima časopis *Muraszombat és Vidéke*, ki so ga tiskali prav tam, v impresumu navedeno: *Nyomatott a Vendvideki Könyvnyomda gyorssajtóján* (tulajdonos: Muraszombati Takarékpénztár) *Muraszombatban*. V prevodu: Natisnjeno na brzo-

na razvoj mesta in regije“, *Vestnik*, 6. maj 2021; Saša Šavel Burkart, „Začetna postaja Auschwitz, končna postaja Seeshaupt. Trpka zgodba soboške judovske družine Hahn“, *MMC*, 30. april 2020.

15 „Izidor legénynyé avanszált“, *Muraszombat és Vidéke*, 5. december 1909.

16 *Den Marijine zapuščenosti: molitve za časa boja: dár Marijinoga lista ob priliki desetletnice* (Črenšovci: Uredništvo Marijinoga lista, 1914).

Stavba Prekmurske tiskarne na fotografiji Niki Brumen (brez letnice)
Vir: Arhiv Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, (Brumen, 1979)

tiskalnem stroju v Vendskokrajinski tiskarni (lastnik: Murskosoboška hranilnica) v Murski Soboti.

Izidor Hahn, kot omenjeno, je bil tudi vojak v I. svetovni vojni. Časopisni članek iz Alsó-Lendvai híradó (Dolnjelendavski vestnik) 19. septembra 1915 z naslovom »Kdor ima sedem sinov v vojni«¹⁷ poroča o trgovcu Hermanu Hahnu iz Bodonec, ki ima vseh sedem sinov od začetka vojne na fronti. Eden izmed njih je v vojnem ujetništvu, pozneje še eden, Izidor Hahn, takratni sodelavec časopisa, pa je v Karpatih zbolel za tifusom in je v negi pri Munkácsu.¹⁸ Čez leto dni pa časopisa v Lendavi¹⁹ in Murski Soboti²⁰ poročata, da je njihov stavec, Izidor Hahn težko ranjen v glavo na zdravljenju v Budimpešti, kjer se je po okrevanju vrnil na bojišče. Pišejo, da je bil o sinovih starejšega Hahna obveščen tudi cesar, ki mu je poslal pismo s priznanjem in 200 kron v darilo, kot nekaterim drugim staršem. Seveda darila ni poslal osebno vladar, ampak je to bila najverjetneje ustaljena praksa takratnega režima v takšnih primerih, ko so bili vsi sinovi vpoklicani. Hahn je tudi v uredništvo pisal pisma, eno, v katerem maja 1915 poroča, da je spet v gorah na fronti, so objavili v Muraszombat és Vidéke 23. maja. Avtor članka izrazi upanje, da se bo iz ognja svinčenih krogel kmalu vrnil v tiho cesarstvo svinčenih črk.²¹

17 „Akinek hét fia van a háboruban“, *Alsó-Lendvai Híradó*, 19. september 1915.

18 Danes Mukačevo, Ukrajina.

19 „Akinek hét fia vesz részt a háboruban“, *Alsó-Lendvai Híradó*, 6. avgust 1916.

20 „Megsebesülve“, *Muraszombat és Vidéke*, 23. julij 1916.

21 „Levél a szerkesztőséghez“, *Muraszombat és Vidéke*, 23. maj 1915.

In se je res vrnil, ter začel uspešno kariero tiskarja. Vsi pa niso imeli takšno srečo. Muraszombat és Vidéke 1914 npr. poroča, da je na južni fronti umrl njihov knjigovez, 29. letni Zsigmond Karafiáth, ki je za sabo pustil vdovo s tremi otroki.²²

Ob koncu I. svetovne vojne 1919 je tiskarna prešla v državno last, od 12. decembra 1920 pa se pojavi ime Prekmurska tiskarna, ki je bila v lasti Prekmurske banke, prej Muraszombati Takarékpénztár. V tem času, 1922, postane strokovni vodja tiskarne Hahn. Tiskali so vse od drobnega tiska do knjig, tudi pravilnike društev, šolskih letnih poročil. Natisnili so prevode Janoša Flisarja (več avtorjev, tudi znamenito pripovedno pesem János Vitéz Sándorja Petőfija) v založbi Dűševnega lista, prevode Franca Kolenca v samozaložbi, seznam prekmurskih občin leta 1921, katekizme verskih družin v Murski Soboti, Evangeličanski kalendar 1923–1941, Kalendar Srca Jezušovoga za leto 1931 in 1932, Dober Pajdaš Kalendarium 1923, 1930 do 1941, Marijin list od št. 6 1929, do št. 3 1932, Marijikin ogratek, Dűševni list 1923 do 1941 in drugo, izdali so ponatise knjige Mrtvečne pesmi, molitvenike, Sztarisinsztvo i zvacsisinsztvo v izdaji Izidorja Hahna ipd. Tiskali so tudi časopise Prekmurski glasnik, Mörsko krajino (pozneje Muravidék), Népújság (Ljudski časnik), Kmečko moč 1927, št. 14–16, Mursko krajino 1922–41, Szabadság (Svoboda), Murske novine, Novi čas in Mladega Prekmurca. Novi čas, tednik za gospodarstvo in prosveto (2. oktober 1932 do 22. janu-

22 „A mi gyászunk“, *Muraszombat és Vidéke*, 20. december 1914.

ar 1933, št. 2) je bil pisan v knjižnem slovenskem jeziku in črkopisu. Zaradi naprednejše vsebine je moral prenehati izhajati, čeprav so zadnjo številko natisnili že v Ljubljani v tiskarni J. Blasnik nasl., da bi zaobšli cenzuro. Mladi Prekmurec 1936–1940 je postal po nekaj številkah prva prekmurska literarno-politična »napredna« revija. V Prekmurski tiskarni so bile natisnjene št. 1–4 letnika 1936–37, št. 5–10 letnika 1938–39, št. 1–10 letnika 1940. Med 2. svetovno vojno je tiskarna spet dobila staro ime, Vendvidéki Könyvnyomda Muraszombat, ki jo je Izidor Hahn vodil do aretacije 1944. Nadaljevali so s tiskanjem časopisa Muraszombat és Vidéke, v slovenščini so tiskali Duševni list 1941, Dober Pajdaš Kalendarium za leto 1942 in 1943, Evangeličanski kalendar 1942 in drugo v prekmurščini z madžarskim tipkopisom.²³

V Hahnovi knjigarni, kjer so prodajali tudi glasbila, so se dobile razne tiskovine, kot železniški vozni red, razni obrazci, do knjižnih daril npr. za Miklavža in božič, modnih revij in drugih knjig, npr. madžarsko-prekmurski in prekmursko-madžarski slovar Janoša Flisarja, sicer izdana v Budimpešti 1942 oz. 1943; albumi, letni koledarji, pisala, tudi tiskovine v staroslovenskem jeziku.²⁴ Tiskali so tudi prestižne dopisne liste na dražji papir z vodnim žigom in barvnim tiskom, vizitke, dopisnice, jedilne liste ipd. Za lastne potrebe je Izidor Hahn ob svojem imenu upodabljal tiskarske tam-

pone za nanašanje tiskarske barve, na večji, verjetno promocijski vizitki z imenom tiskarne in svojim priimkom, je upodobil grifona s tiskarskima tamponoma.

„Nas Kalendár“

na 1944. preszloupno leto de té dni zgotovleni i sze lejko dobí pri vszej ravnitelaj soul. nadale v Háhn Izidor-a knigárni v Muraszombati, kak túdi v drúgi bautaj. V nyem je puno hasznovitoga cstenyá za nase kmécske lúdsztvo. záto naj nede niedne hizse brezi toga kalendára. Kosta szamo 1.50 pengőja.

Oglas za koledar za leto 1944

Vir: Muraszombat és Vidéke, 11. februar 1944, št. 7, str. 5.

Krátki glászi

„NAS KALENDÁR“

sze pá lejko dobí pri Háhn Izidori v Muraszombati.

Oglas za koledar za leto 1944

Vir: Muraszombat és Vidéke, 11. februar 1944, št. 7, str. 5.

²³ Brumen, „Tiskarne v Pomurju“, 1961; Kuzmič, „Izdajatelj-ska in tiskarska dejavnost prekmurskih Židov“.

²⁴ „Molitvene knige“, Muraszombat és Vidéke, 13. marec 1942.

Reklamna vizitka večjega formata: Tiskarna Slovenske krajine, Hahn, Murska Sobota
Vir: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Vabilo z omembo Čitalnice, tj. predhodnice knjižnice
Vir: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Bibliografija

Alsó-Lendvai Híradó. „Akinek hét fia van a háboruban“. 19. september 1915.

Alsó-Lendvai Híradó. „Akinek hét fia vesz részt a háboruban“. 6. avgust 1916.

Brumen, Niki. „Knjigarne in papirnice v Pomurju“. *Kronika (Ljubljana)* 19, št. 2 (1971): 105–9.

Brumen, Niki. „Tiskarne v Pomurju“. *Kronika (Ljubljana)* 9, št. 2 (1961): 82–92.

Brumen, Niki. „Tiskarne v Pomurju : pregled tiskarn v Murski Soboti, Lendavi, Gornji Radgoni in v Ljutomeru“. Murska Sobota, 1979. <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/sikms/17828403>.

Den Marijine zapuščenosti: molitve za časa boja: dár Marijinoga lista ob priliki desetletnice. Črenšovci: Uredništvo Marijinega lista, 1914.

Kuzmič, Franc. „Izdajateljska in tiskarska dejavnost prekmurskih Židov“. *Stopinje* 2001 (2001): 71–75.

Luthar, Oto. *Po robovih spomina. Antisemitizem in uničenje prekmurske judovske skupnosti*. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU, 2012. <https://ikss.zrc-sazu.si/sites/default/files/porobovihspomina.pdf>.

Matične knjige: kot v opombah od 1 do 8.

Muraszombat és Vidéke. „A mi gyászunk“. 20. december 1914.

Muraszombat és Vidéke. „A régi és az új – gárda“. 1. januar 1910.

Muraszombat és Vidéke. „Hirek. Királyi jutalom Hahn Hermann bodóhegyi szatócsnak“. 30. julij 1916.

Muraszombat és Vidéke. „Izidor legénynye avanszált“. 5. december 1909.

Muraszombat és Vidéke. „Krátki glászi“. 11. februar 1944.

Muraszombat és Vidéke. „Levél a szerkesztőséghez“. 23. maj 1915.

Muraszombat és Vidéke. „Megsebesülve“. 23. julij 1916.

Muraszombat és Vidéke. „Molitvene knige“. 13. marec 1942.

Muraszombat és Vidéke. „Nas Kalendár“. 26. november 1943.

Novine. „Dva jubilanta – oča slavi zlato poroko. – Peti sin srebrni jubilej dela“. 7. junij 1931.

Novine. „Kak se delajo Novine?“ 2. januar 1930.

Papp, Jožef. „Hahn, Izidor“. Obrazi slovenskih pokrajin, 20. april 2020. <https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/oseba/hahn-izidor/>.

Rituper Rodež, A. Nana. „Poklon skupnosti, ki je vplivala na razvoj mesta in regije“. *Vestnik*, 6. maj 2021. <https://vestnik.svet24.si/clanek/aktualno/poklon-skupnosti-ki-je-vplivala-na-razvoj-mesta-in-regije-870878>.

Šavel Burkart, Saša. „Začetna postaja Auschwitz, končna postaja Seeshaupt. Trpka zgodba soboške judovske družine Hahn“. MMC, 30. april 2020. <https://www.rtvsllo.si/kultura/dediscina/zacetna-postaja-auschwitz-koncna-postaja-seeshaupt/522362>.